

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКІЙ

СКОРОТЕЧА.

(*Courier.*)

Число 23.

Неделя 21 Марта 1843

Год. III.

ПРИЗНАТЕЛСТВО

Нѣговомъ Высокородію

Господину

ВЛАДИСЛАВУ КАРАЧОНЬИ

отъ Беодре

С. Међе Торонталске В. Вицишпану.

Сви узъ Луру Аполона,

Пиндаревымъ гласомъ,

Похвалимо благотворна

Славомъ и поносомъ

Владислава, редка мужа,

Наше Међе столна,

Правды кои руке пружа,

И смѣло юй ступа.

Нѣга Менторъ руководи,

И Минерва мудра,

Безсмертно єр' возводи,

Као Судца бодра!

Свак' се диви о быстроти

Нѣговогъ разума,

И снисходной к' том' доброти *)

Высокогъ му ума.

Благословъ му стопе прати,

Благодарность срета;

Ер' въ мложимъ отацъ, мати

Іоншъ отъ млады лѣта.

Страдаюћа избавити

То е нѣму радость, —

Тужно срдце ублажити,

Онь чувствує сладость.

Угњетену кои правду

Неутѣшио тражи,

И за избѣх' напасть, бѣду,

Подъ крыло му бѣжи.

Отбрашу ће тай кодъ Нѣга

Дань и ноћи паћи;

Срдца намъ є кротка, блага,

И што свак' мора рећи.

Шта Онъ црквамъ безъ разлике *)

Христолюбно твори,

Какол' свое поданике

Кадъ оскудость мори:

Подномоћи обѣручно

Неумолїнъ спѣши,

Свак' му зато хвалу вѣчно

Дајоћ', преи тѣши.

Несторова дай му Боже!

Да доживи лѣта,

Торонталце да онъ може

Срећит' овогъ свѣта.

*) Онь є не само великолѣпцу отъ два трула
рим. кат. цркву о свомъ трошку называо,
но и нашей много кратій новаца безъ лахве
у заемъ давао, а кадъ є наша црква храмъ
свой празновала, више пута є по 100 фр.
безъ да є умолїнъ био, покланяо; — када є
накъ оскудость у рани была, изъ свюю окре-
стны мѣста принуђени су били люди отъ вар-
међе жито узимати. Само поданици овогъ
Господина, кое є щедро израніо, пису никав-
ке нужде трипли, нити су кога молити при-
нуђени били.

*) Овай Господинъ толико є прама сваке класе
люди снисходителанъ, да не само предъ
свакимъ благе речи просипа, но буди у кое
добра, просителѣ предъ себѣ пушта, кое є
кодъ велики лица редкость.

Вр' щастія, лавровъ вѣнацъ,
Нѣга очекива,
Еръ е общій благотворацъ
Свак' гласно казива !!!

Іоанъ Чокерлянъ.
Парохъ.

ОДГОВОРЪ

на Питанія Гдна П. Никовића.
(конацъ)

III.) Глаголи, кои излазе на тати, као: читати, какотати, облетати, шетати се, решетати, кои се окончавају у настојењемъ времену на тамъ, а кои на ћемъ?

Отъ свю глагола несавршени, могусе — ако само наравъ ствари и својство језика допушћа — други глаголи, опетъ несавршени, са измѣнама или придаткомъ себи својственогъ слога или писмена, производити, кои не само учешћавање него и умаљавање и уситњавање дјељствја означају; или ако се и не производе отъ други глагола, а они по нарави својој, у корену своме, већ таково учешћавање и умаљавање, и вишебројно пресецање дјељствја указују. Ови глаголи називају се умаљителни, и, као отъ различногъ корена произлазећи, различно се и окончавају; као н. п. отъ кљовати кљоцати, плювати плоцкати, писати пискарати, мрмљати мрмотати, сѣћи сѣцкати сѣкутати.

Овакви дакле глаголи производни умаљителни, ако излазе у неопредељеномъ наклонењу на тати, имају у настојењемъ времену ћемъ; н. п. отъ тећи текутати текућемъ, клепати клепетати, свѣтлити свитати, кукати кукутати, гребсти гребугати, кречити кречетати, шкргати, шкргутати, скакати скакутати, звечити звецкати звекетати, цврчити цвркутати, трепати

треплати, трептати, вртиги вртати, плести плетати, лѣтети лѣтати, жвалити жватати, ракати рактати, капљати капутати. Такви су кикотати се, ропотати, шапутати, дрквати, блебетати, трепетати, грквати, бректати, кевтати, гртати, чегртати итд.

Они пакъ глаголи на тати, кои су сами собомъ правообразни, и више су продолжателни, него учешћателни, а много мање умаљителни и пресецајателни, такови излазе у садањију времену на тамъ; н. п. влатати, гагати, лутати, скитатисе, цветати, листати, гутати, шетатисе, решетати, работати*. И отъ ови глаголи могују, — ако само својство језика не смеће — произвести умаљителни, наравно с' пријаткомъ сходногъ себе слога или писмена; н. п. отъ гатати гатвати, скитатисе скиткватисе итд. као што је гдѣ обичај тепати.

IV. Можели се Причастије настојење времена по прописаномъ одъ Гд. Вука правилу одъ трећегъ лица мн. ч. правити, и то у свакомъ глаголу?

Причастије настојење времена прави се само отъ трећегъ лица млож. броја по прописаномъ отъ Геніја језика правилу, но не у свакомъ, него само у несавршенимъ глаголима; връ ови само могу указати, да што и „сада“ бива; и имају у свакомъ наклонењу свое настоје-

*) Отъ ова два послѣдна глагола могло бы се казати, ако се тко отъ реше тања и работана уживљој, и „решеће, работе ковгдѣ“.

Примѣч. Глаголи стати, и сви отъ овогъ произведени, као и прости сви савршени, изузимају се, връ такови указују само, да се што у једанпут сбило, или да ће се сбити. — Глаголи: вриштати, пиштати, трептати (као птица крилма) и овима подобни имају трептимъ, пиштимъ, вриштимъ; — ако ни је болѣ: трептити, пиштити, вриштити?

У Н И В Е Р З И Т Е С К А Б И Б И Л И О Т Е К А
ће време, дакле имају то време и у причастио н. п. я сада пишемъ, мислимъ, читамъ, гребемъ, течемъ, ричемъ итд они пишу, мисле, читаю, гребу, теку, ричу; бит'е с' додаткомъ ћи причастіе настоећегъ времена; пишући, мислећи, читајући, гребући, текући, ричући.

Глаголи пакъ свршени, будући да немогу изразити, да што и „сада“ бива; но само, да се што сбило или да ће се сбити: за то, по природи значења свога, немају ни у једномъ наклоненію настоећегъ времена, дакле немогу ни у Причастио ово време имати; н. п. немогу казати: я „сада“ напишемъ, измислимъ, прочитамъ, погребемъ, стечемъ, рикнемъ. — Акол' пакъ рекнемъ: да напишемъ, да измислимъ итд. означава будуће време. Тако и: „рикни садъ“ не показује, да сада већ бива, него заповедасе, да сада буде. Тако исто и оно у проновљданю: дођемъ я, измислимъ я, итд.; значи у прошастомъ времену; Дакле ни у каковомъ отношенију, по цѣломъ спрезанју, немогу глаголи савршени имати времена настоећегъ.

V. Можел' се свуда онако писати, као што се изговара, или не?

Разсушавајући о овоме предмету, толико побуђена налазимъ за писати онако као што се изговара, колико противъ тога; коя овдѣ навести, было бы несопадљиво нашему Листу, а и излишно, јер се она међу собомъ у мени потресају и обарају. У томе су опетъ саглашумъ, да је ондѣ, гдѣ се већ имају или могу положити обшта привила за претварање једногъ писмена у друго, безъ да се Етимологіја и смисло изопачи и преврати, на свомъ мѣсту, кадъ се онако пише, као што се изговара; у противномъ случају да је, по моемъ мнѣњио, болѣ задржати Етимонъ рѣчи у својој чистоти; ако бы се и гдѣкој писмо кадъ што тврђе, а кадшто мекше, — подо-

бно латинспоме ћт, дт, и немачкоме ſt. ћт. итд. изговарати морали; нити вала Србске гласове у туђе преврати, као: наручбина мѣсто наручбина; нити писмена безъ разлога и користи изостављати, као: растатисе мѣсто разстатисе, потка мѣсто подтка; вити јй слупати у једно безъ неволѣ, као: грацки, брацки мѣсто градски, братски. — Но овакови предмети недајуose преко колѣна преломити, већ треба о свакомъ готово писмену, по наособъ и подуго, мислити, судити, пресудити, и правила стална изнаћи и положити.

Лазаръ Стефановићъ

Парохъ Вршачкиј.

СТО РОЂЕНЕ БРАЋЕ.

Србска народна преповедка.

(продужење)

Кадъ се већ сви сну предадоше, онда Јанко по свомъ обичају све стање о биће, да просмотри, је ли све у поредку; после и онъ оде да спава. Али целе боговетне ноћи онъ ни тренутни је могао. Нѣму су се непрестано старчеве речи по глави вртиле, а особито једна повеља, коя се са догађајемъ отца његовогъ, о комъ му је Драгиня мати често беседила. Овако пунъ свакояки мыслј дочека онъ и белу зору, устане и обучесе, и нестрпливо старца очекиваши, тако, као младићъ свою любезницу. Кадъ се већ сва браћа обукоше и старину у својој средини угледаше, онда се Јанко нѣму съ овимъ речма обрати: „Кажи ми молимъ те честитый старино! јеси л' кадгодъ у твомъ животу овде био до јоче?“ „Сеамъ“ одговори старый, и то у овоге истоге кући, али одъ тоге доба већ млого, премлого година прође: — јеръ онда самъ я као

садъ вы, децо моя! младъ быо.“ — „Кадъ си дакле у овой кући быо“ рече Јанко, „то си зацело и нашегъ отца познавао?“ „Ни самъ“ одговори старина, „вашегъ отца познавао; јрь је у оно доба овде једанъ младъ човекъ живио, кој је неженђинъ быо, и после, не знамъ изъ каквогъ узрока, ову кућу оставио, да у пустини самъ животъ свой проводи.“

„Како се онъ звао?“

„Онъ се звао Неделько.“

„Неделько?“ стотину радостни гласова садъ у једанпутъ загриши.

„Не знашь ли старино!“ запита далъ Јанко, „шта се съ ниме после догодило?“

„Мы смо заједно“ рече старацъ, „последни десетъ година живели, и текъ смо се пре неколико месецай растали“. „О Боже! нашъ је отацъ јоштъ у животу!“ сва браћа весело повикаше.

„Вы дакле мыслите, да је тай пустинникъ отацъ вашъ?“ запита старина, „но онъ је мени казивао, да никадъ деце у свомъ животу имао ни ће.“

„Богъ самъ зна“ рече Јанко, „зашто онъ наасъ оставилъ и у пустиню оде“ Него те молимо старино! кажи намъ оно место, где се онъ налази“.

„То ћу я радо учинити“ рече старацъ. „Седамъ дана далеко одавде налази се Неделько у једной пештери, коя је свуда у наоколу бреговима обновљена, тако, да нико живый осимъ мене и јоштъ једногъ пустинника за то не зна. Наасъ двойца были смо Неделькови верни пријатељи, и онъ никадъ за то време на човека, кој бы случајно у оной пустини забасао, ни је погледати тео; зато мыслимъ, да и вы нѣга не ћете видети моћи. Али при свемъ томъ я ћу васъ тамо одвести. „Данаасъ ћемо што годъ намъ треба на путъ преправити“ одговори Јанко, — Тако је и было. — Јоштъ ни зора заплавида ни је, ај! Јанко

се са два своя брата и честнимъ ста-риномъ већ на путъ кренуо. Благословъ Драгининъ и остала браће, пратио је ныи на дальний путъ. Око подне седмо-га дана дођоше путници у једну дубо-ку, стравиту, долину у којој рече Јо-ванъ (тако се ныовъ старий сапутникъ зваše) да Неделько обитава. Они садъ до неке грдне стене доспеше, коя једанъ малый улазакъ имаћаше. Јованъ имъ рече садъ да пречекају, а онъ ступи ла-гано унутра. После краткогъ времена изиђе предъ ныи Јованъ са јоште јед-нимъ одъ нѣга стариимъ путникомъ, кој се Велимиръ зваše. Онъ пратељ-ски Јанка и нѣгову браћу поздра-вивши рече имъ, „Познато ми је: чега сте ради овамо дошли, я ћу васъ у колико ми је могуће подпомоћи. — Него къ мени найпре у колебу одите“. Затимъ онимъ истымъ путемъ унутра уђе. Јанко съ браћомъ и Јованомъ и-шли су занимъ. Они уђоше у једну ма-овиномъ разаструту колебицу, и старацъ таки предъ ныи ладногъ воћа и воде изнесе, да се мало подкрепе, докъ онъ Неделька о долазку ныовомъ не извести. Текъ после два сата, врати се къ ныи-ма Велимиръ невесео натрагъ у колебу. „Бадава сте овамо дошли драга децо моя! вашъ отацъ не ће о вами ни да чује“ за овимъ речма слѣдовала је ти-шини туге. Но Јованъ садъ започе беседу: „Не ће то тако быти. Я видимъ, да се вами велика неправда чини, зато докъ је на мени главе, онъ као отацъ вашъ мора съ вами ићи. Уверенъ самъ, да ћешъ ме ты Велимире у момъ пред-пријатију подпомоћи. Кадъ Неделько по свомъ обичају буде шербетъ пio, то ћемо нѣму у нутра бенђелука метну-ти. Па кадъ одъ овогъ тврдо заспао буде, онда ћемо га у меке душеке метнути, и на мазгама натрагъ у оте-чество повратити. Кадъ се већ буде иза зна пробудио, већ ће далеко одъ

У ове пустинѣ быти.“ — Ово се свима до-
падне. Кадъ є већь сунце седати поче-
ло, оде Велимиръ Недельку, и по крат-
комъ времену опетъ се своимъ гостима
врати съ веселимъ гласомъ, да є Недель-
ко већь шербетъ са бенђелукомъ попо, ида ће га скоро дубокъ санъ напasti. Садъ
браћа све на путъ преправе и кадъ
већь готови бяху, одведе ѹй Велимиръ
Недельку, когъ на зелену траву про-
стругъ у дубокомъ сну застадоше. Они
га лагано у меke душеке завио, подиг-
ну, и любезно са старцемъ Велимировъ
опростивши се, и благодарећи му на
гостолюбио, врате се са Јованомъ ку-
ћи својай здрави и весели. Ови су по
тијој и благој месечини целу боговет-
ну ноћи мирно путовали, и кадъ се
већь зора указа, а мало затымъ и сун-
це се роди, одседну мало, да се одморе
а конѣ пусте да пасу. Неделько јоштъ
є сладакъ санъ боравio. Јико одсече
зелене границе и заклони спаваоћегъ
отца свогъ одъ сунца. Садъ путъ далѣ
предузму, и кадъ се већь око подне
велика врућина појви, и сунчани зраци
пробио крозъ зелено лишће одъ грани-
цица и на лице спаваоћегъ старца па-
доше, ондаочи свое отвори, и удивљи-
чање на Јована погледи. а чаша на свое
сынове. „Где самъ я? Ко є око мене?“
повиче онъ и скочи као младићъ на
ноге. „Умири се брате!“ рече му Јеванъ.
Небо є определило, да ты више у
пустини не живишъ него, да у
кругу твоје добре и честите породи-
це срећне дане старости твоје прово-
дишъ. — Погледай твогъ найстаријегъ
сына подпору старости твоје!“ — Ахъ
небо! ће ли могуће, да є то мой сынъ?“
повиче Неделько и сузе радости текле
су потокомъ изъ очио веселогъ стар-
ца. — „Я самъ твой рођеный сынъ, дра-
гий мой отче!“ рече Јико, любећи стар-
ца у руку, и мы смо твои сынови“

повишање два брата Јикова и простре-
ше се предъ нимъ на колена. — Не-
делько радостанъ, полети у објатія
мили синова свои, ћајоћи и весело
вопиоћи: „Садъ видимъ, да самъ и предъ
Богомъ и предъ людма сагрешio, што
самъ безъ довольногъ узрока жену и
децу мою оставio. Знамъ, да є моја
Драгиня на мене сасвимъ заборавила“.

„Боже сачувай! да є она на тебе
заборавила“ одговоре му сынovi; сви
тебе кодъ куће као ярко сунце очекую.

(продужене слѣдује.)

О УЧИТЕЛЬСТВУ.

I. Уобщте.

1) Учительско звание прво є:
„Човек“, вели Господинъ Пеичићъ,
„нема на земљи већег от Учителя
благодателя. Ни сам Спаситель наш
ни достойнијег себе на земљи званја,
ни достойнијег себе имена тражио, ни
наћи мога. Учителъ є мъстоблюститель
Бога на земљи. Свемогући нас Созда-
тель ствара, предаваоћи нас Учи-
телю, као вертоградару своме за разум-
на созданија своя на земљи опредѣленомъ,
да оно из новог безъ образног ство-
ра Божје начини подобје, да из чове-
ка смртногъ безсмертногъ, неба до-
стойногъ, произведе.“

2) Важность и превосходство званія
учительскогъ Александеръ намъ вели-
кий — исповедаоћи да є равно дужанъ
благодарити Арістотелу учителю, као
и отцу своме Філіппу; и Марко Анто-
ний, јданъ одъ Цесара, учителъ свое и
на самъ конзулатъ подизаоћи, доказују.

3) „Вы сте, моя неценјена Господо,
они многозаслужни мужеви, којма об-
ште суштествованъ толики држава
и земаља; на цвету лепы наука“, благо-

надеждна юность к' свакоякимъ живота начинма и станьма света, особенно пакъ ко учености оспособлѣна быва. Ербо колико знатны и велики мужева ни су веъть публично благодарно се изаснили, да они много више Вама него своимъ собственнымъ родительима дужни су; ербо су іш ови само човекомъ, вы напротивъ моя Господо способними и употребителнимъ людма учинили сте іи. Колику Вамъ дакле благодарность не мора цео светъ указати за неизсказане подвиге, коима сте Вы данъ и ноћ заузети, и безъ кої бы варварство за полакъ само столѣтия, целу Европу потопило". (Сеттфед)

4) „Занета є честит учитель перво на земљи лице: ер и Цар є поданійка свои само турян премогући, ако му учительни ни су разум просветили и срце облагородили“, каже Господ. Пей чић.

5) Какве є важности и почитани звание исто предъ нашимъ просветеначалникомъ Досієомъ было, кадъ онъ приликомъ вели: „я ти выше желимъ да у једномъ маломъ сеоцу будешъ мале деце учитель, него у Опову Игуманъ или Архімандритъ? — И кои є и самъ то звание до смрти носио?

II.) Дужности тога; и захтеванъ одъ Учителя. 1) „Дужности су ваше,“ каже Віломъ, „велике, любезни мои и ваше є опредѣление благородно. Вы морите люде благообразавати. Богъ васъ є на то послao, и вы ћете єданпуть предъ отеческимъ престоломъ пѣговимъ о труду и поступку вашемъ одговоръ давати. — Велика є то дужность, кадъ вы путове Божије децы казити и учити іи морате“. —

2) Учитель мора прилежанѣ, трудъ и уредность чели подобно полагати. Онъ мора, као уреданъ на сваку найкраснијегъ верта свогъ лею, сваку стазицу

и свакый угль мотрити, и одъ найманѣ непотребне травчице чистити, ер: „Школа є народня као нѣкій садъ, у којму наслѣдникъ имена и имѣнія нашегъ расте: као нѣкій виноградъ, у којму благій рабъ и вѣрный дѣлати мора; као ныива нѣка, на који семе доброте угозити се, и пшеница добродѣтельи радъати има. Дѣлатель сада винограда и ныиве ове єсть Учитель, изъ чије руке надежда Царства изилази.“ — (Берић)

3) Са зрелимъ дакле разсуђенѣмъ на свето ово звание одважавайте се; съ дубокимъ страхопочитанїемъ у то ступайте; а съ наибистріомъ трезвоношѹ и правимъ срца и душе, уверенѣмъ дужности тога извршуйте, ер: „Света є млада душа; найвыши Ангелы небесни, каже Спаситель, єсу ићне слуге, и духови бранителни нѣни на земљи. — На чистомъ младомъ лицу душе дѣтињске гледаю они самогъ Бога — Тежко, вели Христосъ, ономъ кои є једно између деце соблазнио“. (Стамат: о свет: Учил.

4) Учитель треба да є у свомъ художеству вештъ, да га савршено извикне, и да му све оно што ради и чему децу учи одъ срца иде; ер' другоячие: „морао бы човекъ пући одъ смея ономе, кои бы, мотку какву или шапку цвећемъ и плодовма окитивши, потврђавао, да є онъ плодоносно дрво подранию. Ко дакле дете онимъ стварма учи, које у свогзначију нѣговомъ укоренѣне и које му духу сроћене нису, исто тако душу човевију окићава“, доказује єданъ неименованъ Немацъ; за то дакле „треба да Учитель, ако умъ својега ученика увразити нававекъ не кани, известна, тверда, истина стјажава начала.“ (Пав: Соларичъ)

5) Једномъ речију: воздѣлание умно и морално одъ Учителя се у савршено

У ной зрелости изискую; бр' ово су средства помоћю који онъ дужность светогъ свогъ звания текъ испунити, и люде на земљи срећне учинити може, ово су нѣгово одъ самогъ сувогъ три пута сажижаногъ злата и драгогъ камења сковано рало и цртало, коя притежава љ', онда му в текъ превосходно званије Учителя у имену оживило.

(Продуж. е србскомъ Учительству следоваће.)

Јованъ Балугчићъ.

ДОПИСИ

Изъ Новогъ Сада. Одъ неколико дана овдѣ кодъ насељи многи Сербјанци, свакога реда и стана, изъ Земуна дошавши налазесе. — Гдѣ подъ благословеніемъ Аустрије окръплемъ станују браћу свою Сербе поздрављају, и одъ нын любовно пригрълајују. Дварођена брати — кадъ се матернимъ поздраве гласомъ, ма да ји Истокъ и Западъ раздава — опетъ познадује одма и приљубе. — Странице будући устручавали су се съ почетка овдашњи житељи — но на кратко искрено гостолюбство кадъ су увидили у гостиницама, као у собственимъ домовима, заборавивши сву бѣду, већ су се и забављали, и међу собомъ зановѣтати почели.

Премда су сирће гости они, одъ рода и постојбине свое удалјни, ишта манѣ духомъ своимъ отворенимъ клонули ни су, шта выше юнакче гласовити Прадѣдова свој пѣсме, у кругу Прателя, и гостиника текъ и овдѣ кадшто попѣвају; истинито знаменје непорочногъ срдца; бр' тко пѣва, зла не мысли! — У овомъ ока тренутку кадъ самъ бѣдне и у бѣди весело пѣвајуће видјо, и радость ме и жалость најданући обузела: жао ми је, да они изванъ крева свој кућа странствују; съ друге же в стране начиномъ необычнимъ увеселявало очевидно доказателство, како Србинъ веледушно венчовљеноста сваку побјеждава и као што Г. М. Теналовићъ исповѣда:

Нит' при части нит' у бою
Промѣнио нарећь свою:
Себ' остав свагда рјаванъ
Свагда юнакъ, свагда славанъ
Силни храбрый Сербјанъ.

Овако, помислихъ у себи, и птице небесне, по наравномъ нагоду свомъ, кадъ се и свободе лише, пѣсомъ и себе друге увеселявају; а нара-

ванији Народъ (Matherwolf) Срби, и срећу — и неопрећу срдечномъ ублажују пѣсомъ. — Знатна је најрочито и та чега узвишеноја карактера ныօвсъ, да они на любопитљива пытанја наша никада противнике свое съ поругама явно не калю, во изъ дубљине срдца само уздешући говоре: „У Бога је правда, Богъ ће свакомъ судити“. — Одъ Сербјанскогъ војниства Представници, кои се овдѣ налазе, и природномъ тѣла лѣпотомъ, и духа бодростю — наравнимъ благоразумијемъ — и своимъ простимъ; но тымъ любведостойнимъ обхожденијемъ свакомъ се препоручити, и себе удостојавати знаду; Све ове околности мене су у души увѣриле, да се већ испунило оно безсмертногъ Мушицка Пророчество: „Србљинъ мећ' первома може быти“. И бытће у дѣлу заиста, ако се само единство, и узаймо еднокровие Браће повѣрене обнови, кое ће цѣлогъ Народа Србскогъ благо и славу утемељити и утврдити.

Дръ. П. Јовановићъ.

Изъ С* — — (Старе Новости). Како годъ оно, што је добро, и честно заслужује да се свету објави и похвали, тако исто и оно, што је зло и безчестно, заслужује да се изобличи и покуди. Но ово се кодъ насељи Србјан слабо наблюдава; кадъ насеље често се онай као Родолюбацъ поздравља, кој је можда највећи непријатељ народногъ; често се онай славнимъ, на срамоту целогъ човечества назива, кој је најслаби у свакој струци душевним укращај човечески. Кодъ насеље по већој части зло претрпава, и подъ маскомъ доброгъ свету показује; и изъ овога пронзлази онай слабљи напредакъ нашегъ душевногъ изображења — Нетреба дакле што је зло тајти, него верно открыти, да се ако је можно поправи, и у будуће предупреди. Они зли догађај, кој мећь свештенствомъ бывају, највећма на себе внимание привлаче. Овакови се догађај мију нашимъ свештенствомъ доволично находити. Ј и њу само неке, за кое самъ мыслио, да су већ одавно свету познати, безъ повређења чије личности, назначити. — У * обичај је тај, да се учитељи изъ црковне касе исплаћују; но благочестиво общество жељећи трошакъ цркви уплатити, зажели, да се годишња плата учитељима изъ общинске касе, као по други места, опредѣли, и на тај конапацъ замоли свогъ Г. Протопресвутера, да бы имъ онъ то изъ ревности къ благостојију цркве израдити усрдство-ва. Тако му дакле затруди ишта ин је обећало;

но и онъ му молбу не испуни, него му одговори, да то ніе можно. — Истый Г. Прот. дозове ёдногъ зидара римскогъ закона, да му нешто оправи. Ка-ко овай доје, а Г. Пр. (сигурно да бы му овай то бадава урадио) одма га запыта: „А где в твоја ку-ћа“? Овай му каже. „Е видишъ човече, ты си мени већъ одъ иѣколико година быръ дужанъ“. Зидаръ хотећи шалу съ нынѣ проводити, рекне „Та я самъ неоженїнъ па зашто бы быръ давао“? „А имашъ ли ты юштъ кога“? запыта га горе речений Г. „Имамъ, одговори зидаръ, матерь и Сестру“; „Е па то треба, да ми быръ платишъ“. На кое зидаръ „Та кадъ иенлаћамъ момъ Пону быръ, нећу башъ ни вама“. „А право, ты си Шокацъ“, рекне посрамљићи Г. Прот. — У истомъ месту, пре три године, на цвети на ютремъ обуче се ћаконъ съ Г. Прот. да служи. Мѣстный учитель оде на леву страну да пои, а съ десне ніе никога было, кои бы појати могао, окромъ два мѣстна Пароха. Доје време да се съ десне стране почне пѣни; но ніе было никога, ко бы почео, а оба Пароха ћуташе и пектеше се ин єданъ книге приватити, и тако в принуђенъ био ћаконъ съ Аивона сићи и свућисе да пои, а Гдна Пр. самогъ оставити. Међутимъ, кадъ се ћаконъ свлачио, пресјекла є дубока тишина богослужение! Ова Г. Пароси или иису знали појти, или иису хтели: у обадва случаја за нын велика є срамота, а за общество соблазнъ. — У числу 16. 1843 год. С. Н. Новина читамо, како Турци у Херцеговини Христијанима Рождество Хр. поздрављаю; но нечине болѣ ни са-ми Христијани, и юштъ кодъ наась. Я ћу само єданъ случај напоменути. У Р. єданъ Свештенникъ у мѣсто да поздравъ Г. Митрополита на првый данъ Божића прочита и тымъ ій обрадуе, а онъ имъ овай великій Праздникъ съ штандрехтомъ поздрави. Могло є ово одъ вармеће овомъ Господину наложено быти, аль се то ніе морало тако изврши-ти: јеръ цркве су сазидане, да се слово Божје пре-поведа и толкује, народъ къ добродѣтели упућује, и преблагіј нашъ Создатель слави; вармећа пакъ ако има што међу народомъ прогласити, она може то посредстномъ добоша учинити, а не нашу цркву као мѣсто, где се пайоштрје казни найлак-

ше разгласти могу, употреблявати, празнику рож-
дества Хр. ни є сходно.

Г. и... ръ

Цена ране 20. Марта на Пешт. піяци

Пешт. меровъ, грош. б. вр.

	найб.	сред.	лош.З
Чисто жито	135	130	120
Наполница	160	95	90
Ражъ	90	88	84
Ечамъ. . . .	73	70	—
Зобъ	58	55	50
Кукурузъ	84	80	—

Станъ дунава 21) марта
5'. 8". 9". (надъ о.)

КЊИЖЕВНО ОБЈАВЛЕНИЈЕ.

У Н. Саду у комиссии кодъ Петра И. Стојановића изишла є, и добити се може у књигопродаџицима Карла Гайбела у Пешти; и Јосифа Венедикта Удове у Бечу:

СРБСКА ГРАММАТИКА

или

ПИСМЕНИЦА

По начину, коимъ найславнији наши садашни Списатељи пишу, нарочито на ползу премијле младежи Србске устројене

одъ

ЈОВАНА ПОПОВИЋА

Савршеногъ Богослова и П. Учителя.

1843

цѣна 40-кр. у Сребру.

Издаватељ Димитриј Јовановић. (Bastei Gasse Nr. 349)

У ПЕШТИ словима Баймеловимъ.